

cum egerunt, Sed observare oportet cum Spondan. *d. anno 324. num. 25.* duplicia acta Sylvestri reperiri, quædam prius edita Latino sermone, quæ authentica sunt: alia postea ab aliquo Græcorum conficta, Græcæque prodita sub falso Eusebii Cæsarensis nomine, ex libro de Martyribus, quæ non ante millesimum Christianum innotuerunt. His additum est edictum de donatione Constantini in odium Ecclesiæ Romanæ, quod in prioribus actis non erat. Hoc autem Græci commentum sunt, ut apparet, quæ Ecclesia Romana possidet, non à Christo, sed ab Imperatore accepisse.

Ad Num. 8.

78 Author certus actum B. Sylvestri nequit assignari, etsi ipsi approbationem meruerint, neque eos edidit Eusebius Cæsarensis, ut D. Covarr. videtur, sed falsò sub illius nomine à Græcis sunt editi, illi scilicet actus commentitii, ac depravati, de quibus Spondan. *ubi proxime.* Nec mirum haberi debet, quod liber, cuius author ignoratur, non censetur apocryphus; nam & inter sacra Volumina extant aliqua, quorum Scriptores ignoti sunt, ut supra, *hoc lib. cap. 14. prænotatur.*

Ibi: *Qui Pontificum omnium à Petro exordius.*

79 Opus hoc de vitis Pontificum, quod Damaso tribuitur, non ab ipso, sed ab Anastasio S. R. Ecclesiæ Bibliothecario post quingentos fere annos ab obitu Damasi elaboratum tenet post Baron. Spondan. *anno 45. num. 13. & anno 69. num. 14.* huius Anastasii meminit Bellarmin. *de Scriptor. Ecclesiast. sæculi 9. ann. 858. Gualter: in Chronic. ad annum 600. pag. 598.*

Vers. Primum etenim.

80 Constantinum à B. Sylvestro Romæ baptizatum, adversus Eusebium Cæsarensis & sequaces pluribus probat Card. Baron. *Annal. Ecclesiast. anno 324. quem refert Spondan. in Epitome, eo anno, num. 10. cum seqq.* cui sententiæ subscripserunt Surius supra, *tom. 6. ult. die Decemb. c. 14. Carrill. Annal. anno 324. Theatrum vitæ humanæ lit. B. pag. 63. Gualter. in Chronic. ad annum 400. pag. 279. Bobadill. in Politic. lib. 2. cap. 17. n. 11. August. Steuch. lib. 2. de donat. Constantini, Marta de iurisdic. p. 1. cap. 30. num. 11, 13. Barbofa in collect. ad cap. Futuram 12. q. 1.*

81 Hæc Historia de Baptismate Constantini non eodem modo à Scriptoribus narratur: sed illud discrimen omittendum non est; nam quidam asserunt, quibus D. Covarr. adheret, B. Petrum ac Paulum exprobrasse sævitiam Constantino cupienti parvulorum sanguine se à lepra mundari. Alii in quibus est Baronius, & Spondan. *ubi supra*, volunt Imperatorem commotum matrum gemitibus à cæde infantium abstinuisse, quos enecandos collegerat, cuius pietatis intuitu sacri Apostoli in somniis apparentes de Baptismo à Sylvestro suscipiendo ad corporis etiam sanitatem Imperatorem admonuerunt.

82 Constantinus sacra ablutione est lotus sui Imperii anno 19. Pontificatus Sylvestri 9. qui est Christi 324. in palatio Lateranensi, hand pluribus interessentibus, ubi hodie baptisterium existit. Hæc juxta Baron. *d. anno 324. qui ex num. 32.*

plura memorata digna, quæ ante ac post Baptisma Constantini evenerunt, fuscè recenset, & eadem in compendium redegit Spondan. *in Epitome eod. anno, à num. 6. & 7. refert Sozomenum aientem, quod Constantinus jam à quo Maxentium devicit, se Christianæ adscripsit Religioni, suscepto Baptismate. Sed hoc consensu omnium casu comprobatur.*

Ibi: *Dubia tamen ex eo videtur.*

Hæc opinio Eusebii Cæsarensis, qui scripsit Constantinum in extremis agentem sacro baptismate insignitum, acriter impugnat à Cardia Baron. *d. anno 324. ex num. 33. & à Spondano in Epitome à num. 14. Ipse tamen post num. 18. pro Eusebio nonnullas rationes expendit Baronii argumentis satisfaciens, non tamen huius sententiam omnino deserit, cui utique D. Covarr. assentitur ea vel maxime ratione, quod inverisimile est, Imperatorem ita pium, & erga Ecclesiam, Fidemque Catholicam devotum in tempus mortis sacri Baptismatis susceptionem protulisse, Christumque tandem inimicum habuisse, quem summa veneratione colebat. Vide ad hæc Baron. & Spondan. *ubi proxime*, adversus Eusebium late differentes.*

Vers. Secundo loco.

Series edicti de donatione Constantini habetur 84 apud Mart. *sup. d. cap. 30. num. 1. Theatrum vitæ humanæ lit. R. pag. 363. & donationem B. Sylvestro factam à Constantino latissime probent ex neotericis Arn. Pontacus in not. ad Chron. B. Hieronymi, August. Steuch. *tract. de donat. Constant. Marta d. cap. 30. per tot. August. Barbofa de potest. Episcopi, part. 1. tit. 2. cap. 2. num. 68. & in collect. ad cap. Constantinus, 96. distinct.* qui pro hac opinione penè innumeros congerit, quæ adeo recepta est, ac Pontificum decretis roborata, ut non procul ab hæresi sit eam inficiari, ut ex Abbate & Rolando à Valle tradunt Cardin. Tusch. *lit. D. conclus. 689. num. 7. Barbofa in d. collect. num. 4. Quod donationis instrumentum confectum est die 30. Martii, anno quo Imperatorem baptizatum asseruimus supra.**

Ibi: *Ex multis tamen conjecturis, & rationibus.*

Sententiam tamen oppositam, quæ donationem 85 factam negat, sustinent non pauci, ex quibus aliquos recenset Barbofa *ubi proxime*, in quibus numerari potest Card. Baron. *anno 324. ex n. 117. quem refert ac sequitur Spondan. num. 23. cum seqq.* hi enim etsi agnoscant Ecclesiam Romanam à Constantino pluribus donis, ac prærogativis affectam, edictum tamen de donatione, quod aëlis Sylvestri insertum est, apocryphum arbitrantur, prout tetigimus supra, *nam. 77. De his iterum Baron. Annal. tom. 12. anno 1191.*

Ibi: *Quo in loco Glossa in verbo Constantinum, quarit.*

Supposito cum communi Orthodoxorum sententia, quod Constantinus B. Sylvestro donaverit quæ in illius actis recensentur, in controversiam incidit, an Imperator ea conferre Pontifici

fici valuerit in Imperii detrimentum, ac diminutionem? Et licet nonnulli contra sentiant, communiter tamen placet talem donationem jure subsistere, quam opinionem tuerentur plurimi apud Bobadill. *in Politic. lib. 2. cap. 17. num. 11. lit. B.* quibus addendi sunt Tusch. *ubi sup. d. conc. 689. à princip. Marta ex plurimis supra, num. 30. Barbofa in collect. ad cap. Constantinus, num. 4. cum seqq.* ubi probat, Ceval. *commun. tom. 1. q. 345.* qui pro utraque parte auctores congerit. Ibi & alii asserunt hæreticum, aut penè hæreticum censuræ, qui tenuerit istiusmodi donationem invalidam.

Vers. Ceterum apud Gratianum.

87 Lapsus Gratiani, dum Melchiadi Pontifici tribuit, quæ in cap. *Furvam, 12. q. 1.* continentur, adnotant Glossa *ibi*, Barbofa in *collect. ad eum text. Marta sup. num. 41.* qui tamen Gratianum conatur excusare aiens, cum non fuisse autorem tituli illius capitis, sicut nec cæterorum omnium, qui Decreti textibus superpositi leguntur; quod quidem difficile suaderi potest; quia incredibile est, ut Gratianus non laudaret auctores locorum, quæ concessit, ut illis Fides adhiberetur, quod ipsi onerosum minime foret, alii verò ferè impossibile, ut per se notum est.

88 Error autem Gratiani evidentissime patet; nam si Melchiades, sive Milthiades Sylvestrum in Pontificatu antecessit, ut videre licet apud Euseb. Onuphrium, Genebrard. Adon. Viennens. Gualter. *in Chronic. Platin. Ciacion. in Melchiade, & in Sylvestro, Baron. anno 314. ubi Spondan. num. 1.* quod extra dubitationem est, quomodo Melchiades valuit testificari de Constantini baptismate, ac donatione, quæ annis fere undecim post obitum suum sub successore Sylvestro contigerunt? Etenim Melchiades in facta concessit anno 313. & Constantinus Christianorum numero adscriptus est, ac donationem confecit anno 324. juxta Baron. & Spondan. & Carrill. *eisdem annis.*

Ibi: *Et quia Melchiades occisus fuerit.*

89 B. Melchiades à tyrannide interfecit non est, sed superatis cruciatibus, supervixit, ac deinceps mortem naturalem obiit in pace. Spond. ex Baron. *anno 313. num. 11. Gualter. in Chronog. ad annum 400. pag. 276. Carrill. Annal. anno 313. Sebast. Nicolini in Epitome Histor. Ecclesiast. §. 33.* (ubi observat hunc Summum Ecclesiæ Præsulem, qui Afer vulgò dicitur, Hispanum esse, Matrici ex Afris parentibus ortum,) & in Bullar. *Magno Cherub. tom. 1. in Melchiade*, non asserit eum martyrio insignitum, cum in cæteris Martyribus Pontificibus id exprimat. Hoc inde manifestum sit, quia cum Melchiades è vivis migravit, Ecclesia gaudebat pacifica tranquillitate, siquidem Maxentius, qui in Occidente Christianos dirè persequebatur, anno 312. interijt à Constantino devictus, & in Tiberim è ponte delapsus. Spondan. ex Baron. *anno 312. n. 2. & 8. & Maximinus Christianæ Religionis in Oriente acerrimus hostis, præ metu ob clades divinitus inflicta, sub idem tempus à tyrannide destiterat.* Spondan. *eodem anno, num. 1.* Unde nemine Ecclesiam persequeute, Melchiades pro Religione enecari nequivit. Nec refert quod vulgò Melchiades Martyr vocitur, quia in antiquis

D. de Faria Nova Addit. ad Covarr.

Ecclesiasticis monumentis inter Martyres numeratur propter ea quæ sub Maxentio pro Fide Catholica pertulit, etsi mortem non subierit, cum sic cruciati, quondam in Ecclesia Martyres dicebantur, sicut prænotavimus supra, *num. 60. & in specie observat Spondan. anno 313. num. 11.* His assentiri videtur D. Covarr. paulò inferius, *sub hoc vers. ad fin.* ubi animadvertetur à nobis *num. 94.* Quæ cum ita sint, frustra cum eo angimur in disquirendo sub quo Imperatore beatus Melchiades fuerit peremptus.

Ibi: *Quæ quidem ratio est omnino intelligenda.*

De Maximinorum, seu Maximianorum discrimine agit Spondan. *anno 304. num. 4. & qui dominabatur Orienti, cum Melchiades decessit, fuit Maximinus Galerius, qui à Galerio Maximiano socio Imperatoris Constantii adoptatus, illi in Orientè successit.* Vide Baron. *anno 306. ubi Spondan. num. 2.*

Ibi: *Prius mortem obuisse Galerium Maximumum.*

Contra tradit Baron. & ex illo Spondan. *anno 91. 314. num. 2.* qui testatur hoc anno Maximumum miserè occubuisse, & sic post mortem Melchiadis, sicut apparet ex præmissis supra, *n. 88.*

Ibi: *Utrumque sit, Melchiades.*

Refragatur similiter Baronius, qui Constantini 94 victoriam, ac interitum Maxentii, post quæ illicè Romam ovans Imperator adivit, ad annum 312. refert, mortem verò Melchiadis ad finem anni sequentis 313. evenisse asseverat, quem refert Spondan. *anno 312. & anno 313. n. 11.* illisque accedunt Carrill. *eisdem annis*, Gualt. *in Chronog. ad annum 400. pag. 276. & 277.* ubi de Melchiade, & Constantino.

Ibi: *Et quia facillimus fuit apud Platinam.*

Error Platinæ versari potest quoad passionem, ac tormenta Melchiadis, non quoad necem, cum ipse interfecit ab aliquo non fuerit, sed naturaliter obierit, ut supra, *n. 89.* demonstravimus.

Ibi: *Siquidem scriptum extat.*

B. Catharina sub Maximino laurea martyrii meruit redimiri. Baron. *anno 307. Spondan. ubi num. 6.* Carrill. *eodem anno, Gualter. sup. pag. 278. Surius tom. 6. die 25. Novembris*, lapsusque eorum qui scripsere, iussu Maxentii fuisse peremptam illam, improbant. Baron. *in Martyrolog. die 25. Novembris.* Gualter. *supra.*

Ibi: *Questionem illam inter Cæcilianum.*

De hac controversia ac Donatistarum causa, inito Romæ Concilio, cognovit Melchiades eo anno quo mortem oppetivit, postquam Maxentius à Constantino superatus perierat, ut planè constat ex Baronio *anno 313. & ibi Spondan. à n. 5.* junctis iis quæ nuper *n. 89.* tradidimus. Verùm licet Melchiades cum Constantino post mortem Maxentii per epistolas communicavit, non inde sequitur,

O o

ut

ut idem Pontifex possit testificari de iis, quæ multos postea annos jam rebus humanis exemptus Constantino evenerunt, ut Baptisma, & donatio.

Ibi: *Si Roma Melchides post Maxentiū.*

Hæc conveniunt traditis per me supra, n. 89. neque aliud tenendum est.

Verf. Item scripta de inventione S. Crucis.

95 Vide in hunc Gelasii locum Barbof. in collect. ad cap. Sancta, num. 18. 15. distinct. Acusiam ibidem, num. 29. Azor. Instit. Moral. part. 2. lib. 1. cap. 16. verf. Secundo quaritur, Spondan. an. 326. n. 7. P. Suar. de religion. tom. 1. lib. 2. cap. 7. n. 9. qui asserunt, Gelasium nequaquam dubitasse de veritate historiae, inventionisque S. Crucis, sed loquutum esse, ita de quibusdam scriptis, quæ tunc legebantur, & suspectæ fidei erant propter plura mendacia, & errores in eis insertos: non tamen fidem detrahit illis, quæ Catholicis, & veridicis Authores scripsere, beatus Ambrosius, Paulinus, & alii, quos D. Covarr. memorat infra, verf. Sed & præter.

Ad Num. 9.

96 Hæc historia de inventa per Helenam S. Crucis, cum aliquo discrimine ab Authoribus enarratur, ut observat Spondan. post Baron. anno 326. n. 8. Suar. s. p. num. 6. ubi subdit, hanc diversitatem non continere contrarietatem aliquam, sed unus omisit, quod alter expressit, omnia tamen simul possunt esse vera, quod ipse bene probat opiniones de miraculis concilians; quæ inter se videntur oppositæ.

Ibi: *Etenim Eusebius Casareensis.*

97 Spondan. anno 326. in addit. post num. 7. ait, Eusebium mentionem de S. Crucis inventionem fecisse tum ad fin. Chronicæ, tum lib. 3. de vita Constant. cap. 29. cujus verba transcribit. Sed etsi ab Eusebio proforsus omitteretur hujusmodi historia, non ideo dubiæ fidei habenda esset, quamplures ex antiquis gravissimi Scriptores memoriæ prodiderunt, ut asserunt Azor supra, verf. Decimo quaritur, Suar. ubi sup. n. 9.

Ibi: *Est communi Ecclesie consensu festum hoc.*

98 De festo S. Crucis, & à quo cœperit in Ecclesia celebrari, & utrum induci potuerit, latè Suar. d. cap. 7. ex n. 5. Azor. d. cap. 16. per tot.

Ibi: *Helenam Constantini matrem.*

99 De qua Baron. Annal. anno 306. & in not. ad Martyrolog. die 28. Augusti, Spondan. d. anno 306. num. 5. cum seqq. ubi de genere ac parentibus Helenæ.

Ibi: *Verum quia difficilis adhuc.*

100 Imò facillimè Crux Domini ab aliis discerni potuisse videtur, siquidem Christus Dominus clavibus affixus est Cruci, latrones verò funibus alligati, ut communiter depingi solent: quare in Cruce Dominica extiterit vestigia, & foramina clavorum,

quæ in aliis non reperiebantur, nec opus erat miraculum, ubi tam evidens discrimen apparebat. Dicendum est tamen contra vulgarem existimationem, latrones etiam clavibus crucifixos fuisse, ut ex Non. Poëta refert Just. Lips. tract. de Cruce, lib. 2. cap. 8. quem sic ex Græco in Latinum vertit: In cruce prædixit clavibus fixi, inque ligati. Cui accedit Azor. sup. verf. An verò, ubi inquit aliàs miracula non desiderari. Ad quod non levem exhibet conjecturam, quod plures clavi extant, qui ut sacri venerantur, quia eis Christus creditur crucifixus; & tamen tribus, aut quatuor ad summum Dominum fuisse cruci affixum, omnes protestentur. De clavorum multiplicitate Spondanus testatur post Baron. anno 326. n. 12.

De sacrosanctis Clavis qui cum S. Cruce inventi sunt, agunt Baron. ubi proxime, anno 326. & ibi Spondan. n. 11. Azor. sup. verf. Quinto quaritur, Sur. de vita Sanctior. in addit. tom. 7. die 3. Maii, & alii ex laudatis à D. Covar. verf. seq. & eis, quos nos adjiciemus, qui communiter asseverant etiam quoad clavorum numerum discrepent inter se, Helenam ex clavibus tribus frænum fieri præcepisse, & diadema intexui, quæ filio Constantino ipsa misit: fertur quoque unum, dum in Occidentem rediret, in mare Adriaticum injecisse, ut illud, in quo frequentibus tempestatibus navigia naufragabant, sedaretur in posterum, & ita evenisse. Sic ex aliis Spondan. d. n. 11.

Verf. Sed & præter.

De inventionem S. Crucis differunt etiam Card. Baron. anno 306. & ibi Spondan. n. 8. Carrill. eod. anno, Sur. sup. tom. 3. die 3. Maii, & iterum tom. 7. in addit. ead. die, pag. 1123. Gualter. ad ann. 500. pag. 412. Ado Viennensis in Chronic. Genebrard. in Chronog. lib. 3. pag. 415. Theat. vitæ hum. lit. C. pag. 610. & lit. R. pag. 374. Ribadeira die 3. Maii.

Ibi: *Nulla miraculi ab hoc authore mentione facta.*

Non quia hic & alii miracula non memorant, fides adhibenda non est pluribus aliis, qui de sanitate, & vita divinitus restituta per S. Crucem testes existunt, nec ex hoc veritas historiae vacillat, ut animadvertit P. Suarez d. cap. 7. n. 6. quod utique in Evangelio contingit, ut scilicet unus Evangelista prætermittat, quod alius exprimit.

Ibi: *Tandem Eusebius Papa in d. epist. 3.*

S. Crux inventa est anno Christi 326. Pontificatus beati Sylvæstri 13. Imperii Constantini 21. juxta computationem Baronii, quam amplectuntur Spondan. anno 326. Carrill. eod. anno Genebrard. ubi proxime, Theat. vitæ hum. lit. C. pag. 610. & alii. Unde Azor. d. cap. 7. verf. Decimo quaritur, errorem Gratiani notat in epigraphe capitis Crucis, de consecr. dist. 3. & pro Eusebio legendum Sylvæstrum opinatur.

Verf. Et alia scripta de inventionem capitis B. Joannis.

Vide Barbof. ubi sup. n. 19. Acusiam num. 30. Card. Baron. anno 391. ex num. 14. ubi Spondan. num. 2. & anno 1025. post num. 2. eundem Baron. in Martyrolog. die 29. Augusti. Opus autem de inventionem

inventionem, seu revelationem capitis beati Joannis Baptistæ, quod D. Cypriano tribuitur, inter ejus opera dubia, sive supposititia recenset Cardin. Bellarm. de Scriptorib. Ecclesiasticis. sæculo 3. anno 250. verb. Cyprianus, pag. 82.

Ibi: *Qui regnavit anno Domini 751.*

Vide de initio Regis Pipini Card. Baron. an. 747. num. 4. & ibi Spondan. in epitome tom. 2. Gualter. ad annum 800. pag. 565. beatus Cyprianus obiit anno 261. sicut prænotatum est supra, num. 6.

Ibi: *Qui annis plus centum post Cypriani mortem.*

Theodosius senior adeptus est Imperium anno Christi 379. Baron. eod. anno, & ibi Spondan. n. 2. Gualter. ad ann. 400. pag. 289. Carrill. Annal. anno 379.

Ibi: *Sed & Sozomenus Ecclesiastica historiae autor.*

Hæc sunt apud Baron. & Spondan. d. anno 391. qui addunt, locum in quo Basilica S. Joannis erecta est, non longè à Constantinopoli, Hebdomum vocari.

Ibi: *In Sebaste urbe Paganos aut Gentiles ossa B. Joannis.*

Post enecatum beatum Joannem, ejus discipuli corpus ejus in Sebaste detulerunt, capite apud Herodiadem retento, quod occultè sepultura tradidit. Spondan. ex Baronio anno 33. num. 1. Ipsum verò corpus Gentiles flammis tradiderunt Sebaste, cineresque disperferunt. Card. Baron. anno 362. ubi Spondan. num. 33. qui testantur, postea majori cum veneratione sancti Præcursoris reliquias coli, quæ superfuerunt ex illis, vel quæ ante combustionem diversas in partes ad cultum missa fuerant, vel quæ Christiani ex combustis subdulerunt.

Verf. Item Rufinus vir religiosus.

De quo Card. Bellarm. supra, sæculo 4. verb. Rufinus, pag. 155. Card. Baro. sæpe ab anno 372. ad 410. quo obiit Rufinus; & ibidem Spondan. August. Barbofa sup. n. 20. Gualter. ad annum 400. pag. 288. Posselin. in Appar. sacro, tom. 3. verb. Rufinus, Gennad. in Cat. Onuphr. in Chron. anno 395. Viguer. anno 397.

Ad Num. 10. Ibi: *Cum quo graves exercuit similitates.*

De diffidio beati Hieronymi, ac Rufini Aquileiensis Presbyteri pluribus agit Card. Baron. & ex eo Spondan. anno 393. num. 4. anno 394. num. 11. anno 401. num. 1. & anno 408. a num. 8. Cardin. Bellarm. ubi proxime. Ex quibus constat, illos primùm amicitia vinculo fuisse junctos, sed postea se invicem scriptis acriter, ac publicè carpsisse: licet aliquando fuerint reconciliati, iterum inimicitia suscitata sunt. Baron. anno 393. n. 32. ubi Spondan. n. 4. Gualter. supra.

D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

Ibi: *Quantum à D. Hieronymo Rufinus absit.*

Ingens quidem versatur discrimen inter Maximum Doctorem Hieronymum Ecclesiæ luminare perlucidum, ac Rufinum, qui etsi magni apud antiquitatem fuerit habitus, Spondan. anno 372. n. 6. labente tamen tempore errores Origenis sic est amplexus, ut eos aliis, imò Ecclesiæ toti suaderet tentaverit. Spondan. anno 397. n. 3. & 4. Pelagiana quoque hæresi infectus est. Idem anno 402. n. 8. ac tandem in Sicilia pertinax moritur anno 410. Idem hoc anno, n. 12.

Ibi: *Ceterum quod Gelasius scribit de Hieronymi censura.*

Idem ex D. Covar. observat Barbofa sup. n. 21. Licet autem Sanctorum Patrum autoritati plurimum sit deferendum, non tamen quicquid ab aliis scriptum damnaverint, hæreticum haberi debet; quia hoc duntaxat datum est Summis Ecclesiæ Præsulibus, penes quos propter Spiritus sancti assistentiâ infallibilis regula residet circa fidei dogmata definienda, de quo supra, n. 42. & 43. Unde quod D. Hieronymus impugnat in scriptis Rufini, non est hæresi adscribendum, nisi Ecclesiæ definitioni, aut sacre Paginæ testimoniis aperte opponatur.

Verf. Item Origenis nonnulla opuscula.

Præmittere oportet, secundum aliquos Origenes duos extitisse, unum Adamantium cognomine, alterum ignotum, à quo Origenistæ hæretici quidam dicuntur. Verum hanc opinionem refutat ex Baronio Spondan. in Epitome, anno 256. n. 7.

De Origene plura apud Card. Baron. in Annal. ab anno 204. ad 400. & ibidem Spondan. in ejus Epitome, Gualter. ad ann. 300. pag. 214. Cardin. Bellarm. sup. sæculo 3. verb. Origenes, pag. 73. Genebrard. in Chronog. pluribus in locis, sub sæculo 3. Aug. Barbofa n. 22. Azor. p. 1. lib. 8. c. 16. verf. Decimo sexto quaritur. Posselin. sup. tom. 2. verb. Origenes, Theat. vitæ hum. variis loc. ubi duos Origenes distinguere videtur in indice. Vide Gualter. sup. cap. de Origenianis, p. 235.

Verf. Origenes, qui & Adamantius Presbyter.

Hæc quæ de Origene tradit D. Covar. extant apud nuper laudatos, maximè apud Baron. Spondan. Posselin. Gualter. & Theatrum vitæ humanæ. Ex quibus deducitur Origenem tertium fuisse ex eis, qui Latine sacram Scripturam interpretatione illustrarunt, Genebrard. sup. pag. 39. verf. Tertullianus, cui studio ætatis suæ decimo octavo anno incumbere incepit. Spondan. anno 205. num. 3. & ita emicuit, ut secundus post Apostolos Ecclesiæ magister nuncuparetur. Genebrard. ubi proxime, verf. Origenes: fertur sena millia librorum edidisse, Card. Bellarm. sup. Genebr. sæculo 4. pag. 395. de quibus idem Bellarm. ibidem, Baron. anno 232. 237. & 242. plures errores opusculis suis iusservit, ut omnes prælaudati testantur, eosque in unum congerit Gualter. ad annum 300. cap. de Origenistis, pag. 233. Quapropter à Demetrio Episcopo Alexandrino excommunicatus est, quod cetera quoque Ecclesiæ ratum habuere, Baron. anno 248. num. 1. Spondan. anno 232. numero 2. Gualter. dicto cap. de Origenistis, numero 2.